

MỘT SỐ KHÍA CẠNH TÂM LÝ CẦN ĐƯỢC QUAN TÂM TRONG CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN CHÍNH TRỊ

Đinh Thị Mai

Ban Tư tưởng văn hóa Trung ương.

Mục đích của công tác tuyên truyền chính trị là tác động đến ý thức và hành động của con người. Tác động đến ý thức con người là một hoạt động hết sức phức tạp nên việc thực hiện nó một cách hợp lý đòi hỏi phải chú ý đến hàng loạt vấn đề. Thường người ta vẫn chỉ hiểu tuyên truyền là sự truyền đạt cho người nghe những thông tin nhất định và để làm được điều này người ta sử dụng các cuộc nói chuyện, bài giảng, các bài báo hay các phương tiện khác. Song, truyền đạt thông tin chỉ là một trong những điều kiện cần thiết của công tác tuyên truyền chính trị. Thông qua tuyên truyền đường lối chiến lược, sách lược của Đảng trong quần chúng xây dựng được cho quần chúng thế giới quan, bồi dưỡng tình cảm, củng cố niềm tin và tập hợp, cổ vũ quần chúng hành động theo thế giới quan và niềm tin đó. Hiệu quả của công tác tuyên truyền phụ thuộc vào nhiều yếu tố, trong đó đầu tiên phải kể đến sự am hiểu tâm lý và đặc điểm đối tượng tuyên truyền. Bác Hồ đã nói: "Người tuyên truyền bao giờ cũng phải tự hỏi: Viết cho ai xem, nói cho ai nghe". Phải nghiên cứu để nắm vững các hiện tượng tâm lý của tập thể người nghe, tâm trạng và mối quan hệ nhân cách trong tập thể, qua đó mới có thể tiến hành có hiệu quả công tác tuyên truyền.

Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi xin nêu một vài khía cạnh tâm lý của đối tượng tuyên truyền mà công tác tuyên truyền phải quan tâm:

Trước tiên, công tác tuyên truyền phải làm thay đổi nhận thức, tình cảm và thái độ của người nghe đối với các vấn đề được tuyên truyền. Những biến đổi này có thể ở ba dạng: Dạng thứ nhất là ở những người có thái độ trung lập, thờ ơ đối với những quan điểm được tuyên truyền. Đối với người này ta có các biện pháp tuyên truyền để hình thành được những tâm thế và thái độ của đối tượng như ta mong muốn. Trường hợp người nghe có tâm thế khác hẳn với tâm

thế và thái độ ta mong muốn thì công tác tuyên truyền phải thay đổi lập trường của họ theo hướng cần thiết. Người tuyên truyền phải làm cho quan điểm của những người nghe xích lại gần với quan điểm tuyên truyền. Dạng thứ ba là tâm thế, thái độ của người nghe đã được định hình và gần với người tuyên truyền. Trong trường hợp này người tuyên truyền cần phải củng cố và làm cho người nghe có tâm thế vững chắc và ổn định, ít chịu ảnh hưởng của những quan điểm đối lập. Thông thường, khi được tuyên truyền thì định hướng và tâm thế của những người tuyên truyền có những quan điểm đối lập thường biến đổi ở mức rất nhỏ so với những người có quan điểm vững chắc. Vì thế các nhà tuyên truyền khi tuyên truyền phải tìm mọi biện pháp để hình thành ở con người những định hướng nhân cách vững chắc, bảo vệ đến cùng lập trường chân chính và có thể chấp thuận được đó chính là nhiệm vụ cơ bản của công tác tuyên truyền.

Khi tiến hành công tác tuyên truyền cần phải chú ý đến những quan điểm biểu hiện ôn hoà và cực đoan của người được tuyên truyền. Thực tế cho thấy, đôi khi xuất hiện những quan điểm khác hẳn với lập trường của mình, người ta thường đánh giá một cách tương phản, càng coi đó như là một quan điểm không thể chấp nhận được. Đồng thời đối với những quan điểm giống với quan điểm của họ thì họ đánh giá theo cách đồng hóa và càng coi chúng là gần gũi, giống với mình để dễ được chấp nhận hơn. Như vậy, trong trường hợp thính giả có tâm thế ở mức độ cực đoan, có khuynh hướng đánh giá một cách không khách quan, người tuyên truyền cần phải có thái độ thận trọng, cần thận đối với quan điểm đó và thông tin tuyên truyền được đưa ra đối với những người có tâm thế cực đoan thì không nên có nội dung quá khác biệt. Nếu thiếu chú ý đến yếu tố này thì khó tránh nổi hậu quả xấu trong tuyên truyền.

Công tác tuyên truyền là một nghệ thuật - nghệ thuật tác động, cảm hóa và thuyết phục con người. Để thực hiện được những mục tiêu này, người tuyên truyền ở nước ta hiện nay cần chú ý một số yêu cầu cụ thể sau:

- Cần biết được trình độ của đối tượng tuyên truyền, đặc biệt là trình độ nhận thức, từ đó chúng ta có những biện pháp tuyên truyền phù hợp. Khi nội dung và các biện pháp tuyên truyền phù hợp với đối tượng thì người ta sẽ tiếp thu hiệu quả hơn.

- Cần chú ý đến một số đặc điểm tâm lý xã hội của các đối tượng tuyên truyền. Đó là các phong tục tập quán của các dân tộc, đặc điểm tâm lý của cộng đồng dân cư.

- Nếu là tuyên truyền trực tiếp cần chú ý đến thái độ tiếp nhận của đối tượng.

- Các nội dung tuyên truyền cần cụ thể, đơn giản, dễ hiểu, nhất là đối với vùng sâu, vùng xa, vùng nông thôn, miền núi, vùng đồng bào các dân tộc thiểu số.

- Đối với vùng đồng bào các dân tộc thiểu số nếu tuyên truyền bằng tiếng dân tộc thì hiệu quả sẽ tốt hơn.

- Đối với các cán bộ làm công tác tuyên truyền ở cơ sở cần sâu sát đến từng người dân, đến từng hộ gia đình, cũng như đến các cộng đồng dân cư.